

»I sikkerhedspolitik får man ikke noget gratis. Så hvis vi regner med, at vores amerikanske venner skal komme og være med i en europæisk indsats i Europa – lad os sige Bosnien – så vil de selvfølgelig en dag komme og regne med, at vi går med i en indsats et eller andet sted, som måske ikke ligger så tæt på Europa, og som måske ikke er så vigtig for Europa, men som er vigtig for USA. Så alliancen (NATO) (red.) drejer sig ikke kun om Europas forsvar eller om at sikre amerikansk engagement i Europa. Det går begge veje, og det må vi hellere indse.«

Der er i de senere år sket et skred i NATO's anvendelse af begrebet »out-of-area«. Ifølge traktaten har NATO intet at gøre uden for sit eget mandatområde, medmindre en militær indsats følger af, at et NATO-land er blevet angrebet. På trods af dette har NATO alligevel deltaget i militære aktioner uden for sit mandatområde, men dog kun i Europa, det vil sige i områder, hvor man – ganske vist temmelig søgt – kan påstå, at de europæiske NATO-landes sikkerhed på sigt kunne være truet, hvis der ikke blev gjort noget. Nu lægges der med forsvarsministerens udtalelser op til en markant og principiel udvidelse af NATO's mandatområde, således at NATO får beføjelser til at gribe ind militært overalt i verden, hvor USA ønsker det. Hvis dette sker, vil man ikke længere kunne hævde, at NATO er en forsvarsalliance.

Keld Albrechtsen (EL):

Ministeren er jo ikke i sit meddelsomme hjørne i dag, men vi forsøger alligevel.

Det er jo sådan, at NATO's geografiske mandat oprindeligt har været fastlagt sådan, at det var NATO's opgave ifølge NATO's statutter at komme til undsætning, hvis et medlemsland blev angrebet, og derfor var NATO's opgave begrænset til medlemskredsens landområde. Det er så ved at skrیده. Det er skredet i det tidligere Jugoslavien, men nu lægger man altså åbenbart fra regeringen op til, at NATO's geografiske område i virkeligheden skal være hele jordkloden.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Tillad mig at kvittere for hr. Keld Albrechtsens indledende bemærkning med at sige, at til gengæld er hr. Keld Albrechtsen i dag i sit mest uopsidelige, spørgende og talende hjørne.

Den Nordatlantiske Traktats artikel 5 fastslår, at et væbnet angreb på ét eller flere NATO-medlemslande i Europa eller Nordamerika skal

betragtes som et angreb på alle. Det er NATO's såkaldte sikkerhedsgaranti. Den er stadig en væsentlig del af NATO's formål og virksomhed.

Som jeg redegjorde for i besvarelsen af forespørgslen den 6. februar, har det nye NATO, som har udviklet sig efter afslutningen af den kolde krig, en række nye, supplerende opgaver. NATO's praktiske hovedopgave i de kommende år består i at håndtere de mange nye risici i det nye Europa. NATO kan sættes ind over for kriser i Europa og i Europas nærområde, ikke på egen foranledning, men på foranledning af FN og OSCE. Jeg ser i øvrigt gerne, at det sker i samarbejde med de østlige partnerlande, herunder Rusland og Ukraine, sådan som det også i dag i praksis sker i det tidligere Jugoslavien.

I tilfælde, hvor NATO påtager sig krisestyringsopgaver i eller uden for Europa til støtte for FN eller OSCE, er der ingen pligt for NATO-lande til at deltage. Det følger heraf også, at Danmark fra sag til sag træffer beslutning om, hvorvidt og i givet fald hvordan vi ønsker at bidrage direkte til opgavernes løsning, ganske som det var tilfældet med de IFOR og SFOR i det tidligere Jugoslavien, hvor Danmark efter beslutning her i Folketinget besluttede sig for at deltage – ikke med hr. Keld Albrechtsens støtte, men med Folketingets overvældende flertal.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må forstå ministerens svar således, at ministeren faktisk er enig i de udtalelser, som forsvarsministeren fremkom med i Danmarks Radios program Orientering, og som er citeret i begrundelsen for spørgsmålet, i hvilke der lægges op til, at NATO faktisk kan operere på hele jordkloden.

Så vil jeg godt spørge ministeren: Hvis der f.eks. efter USA's ønske laves en NATO-aktion i Afrika, i Stillehavsområdet, eller hvor det nu kan komme på tale efter den model, vil det så være sådan, som ministeren oplyser, at Danmark vil ikke være forpligtet til at stille med soldater? Mener ministeren ikke, at det vil medføre et ganske alvorligt udenrigspolitisk problem for Danmark, fordi det jo vil være en aktion, der foregår under NATO's flag og derfor på den led inddrager alle NATO's lande?

Hvis USA har et eller andet militært projekt i en fjerntliggende verdensdel, er det faktisk ikke en politisk opgave for os på den måde at blive medinddraget i deres projekt. Vi har gennem historien set adskillige eksempler på amerikanske interventioner i forskellige områder i ver-